

“Laat bewoners zélf het succes uitdragen”

Over een dik jaar wil Venlo klaar zijn voor omgekeerd inzamelen. Op weg daar naartoe is afgelopen maart een duo-container voor plastic, metaal en drankkartons (PMD) ingevoerd. In de hele gemeente. Tot nu toe leverde dat 20 ton minder restafval op per maand.

In de gemeente Venlo is het woord afval uit het beleidsplan geschrappt. “We spreken van een materiaalbeleidsplan”, zegt Leo Jacobs, beleidsadviseur afvalstoffen. “In dat plan staat dat we begin 2017 willen starten met omgekeerd inzamelen.” Venlo werkt daar al jaren naartoe. Met pilots, goede voorzieningen voor afvalscheiding en voorlichting. Kennelijk met succes. “De afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishoudens is de afgelopen tien jaar al gereduceerd van 298 naar 198 euro”, aldus Jacobs. “De hoeveelheid restafval was vorig jaar nog 150 kilo per inwoner per jaar. Als we dat kunnen halveren, en we denken dat zeker te gaan halen, dan kan de heffing nog eens met 30 euro omlaag. Dat motiveert bewoners natuurlijk om goed te scheiden.”

Schotten

De PMD-inzameling is voor Venlo een belangrijke stap op weg naar omgekeerd inzamelen. Jacobs: “We hadden al duo-containers sinds 2010. Die waren voor resten kunststofafval. Per 1 maart van dit jaar hebben we daar metaal en drankkartons aan toegevoegd. Die mogen bij het plastic. Gemiddeld levert dat 10 ton metaal en 10 ton drankkartons op per maand. De hoeveelheid restafval is dus minstens met 20 ton per maand afgenomen. Met die resultaten zijn we best tevreden. De schotten in de container staan precies in het midden, mensen geven aan dat het compartiment PMD overvol zit. Omdat we over ruim een jaar toch met omgekeerd inzamelen gaan starten, laten we het even zo. Op dat moment halen we het tussenschot eruit en is de hele container bestemd voor PMD. Het restafval moeten mensen dan zelf naar een ondergrondse container gaan brengen. Liefst in kleine zakjes.”

“Als het gaat om restafval, moet je het de mensen niet al te gemakkelijk maken.”

Venlo hoopt het omgekeerd inzamelen al in januari 2017 te kunnen invoeren. Voor die tijd moet er nog heel wat gebeuren. Jacobs: “We hebben eerder een pilot

uitgevoerd met vrijwilligers die zo min mogelijk restafval probeerden te produceren. Deze zeventien huishoudens werden intensief begeleid. Ze kregen thuis regelmatig bezoek van pilotbegeleiders om te zien hoe het liep, welke voorzieningen ze nodig hadden. Gemiddeld hielden deze pilotgezinnen slechts 13 kilo restafval per maand over, dus dat was een prachtig resultaat. De best scorende zat zelfs aan 1,5 kilo. Dit waren uiterst gemotiveerde mensen natuurlijk, dus je kunt die lijn niet doortrekken naar elk gezin. Maar gezien deze resultaten achten we een halvering van de hoeveelheid restafval in de hele gemeente zeker mogelijk.”

Nieuwsgierig

Binnenkort wordt de pilot uitgebreid naar 500 deelnemers, en daarvan verwacht Jacobs een olievlekwerking. “Al die pilotdeelnemers lopen straks regelmatig met een klein zakje restafval naar een ondergrondse container. Buurtbewoners zien dat en vragen zich af hoe dat kan en waar die buurman mee bezig is. Dat prikkelt de nieuwsgierigheid. Dan krijg je vanzelf dat mensen er over gaan praten, bij de bakker, op straat. En dat is precies wat we willen. Want je kunt beter van een buurman horen dat het werkt en echt kan, dan van je gemeente. Als wij ze gaan vertellen dat je je hoeveelheid restafval terug kunt brengen tot een paar kilo, dan komt dat niet geloofwaardig over. Maar als je buurman of je tante het doet, dan geloof je het wel. Op dat proces is ons hele beleid gebaseerd: bewoners moeten zelf ervaren dat het goed te doen is en vervolgens dat succes uitdragen aan andere bewoners.”

Om hoge scheidingsresultaten te bereiken, moet je het bewoners zo makkelijk mogelijk maken, vindt Venlo. De duo-container voor PMD is daar al een voorbeeld van. Bewoners hoeven niet meer zelf op pad met hun melkpakken en blikjes. De container wordt nu eens in de twee weken ingezameld, straks, als het restafval eruit is, kan die frequentie omlaag, verwacht Jacobs. Maar ook binnenshuis worden de bewoners verwend. “We gaan alle bewoners afvalmodules aanbieden, gratis, voor in hun keukenkastjes. Dat zijn ingenieuze en zeer handige systemen, die ontwikkeld zijn op ervaringen uit de pilots. Uitschuiflades voor papier, groen keukenafval, glas en andere stromen, waar een handig emmertje in zit dat je zo in je fietsmandje of auto kunt

Inwoners van Venlo krijgen gratis afvalmodules aangeboden: ingenieuze en zeer handige systemen voor keukenkastjes met uitschuiflades voor papier, groen keukenafval, glas en andere stromen. (foto's: JoyFotografie)

zetten. De bakken zijn op verschillende manieren te plaatsen, op elkaar, naast elkaar, afhankelijk van de ruimte in je keuken. De bak voor keukengroen is helemaal speciaal. Daar zit luchttoevoer en een composteerbaar zakje in, waardoor het afval niet gaat stinken. Ik heb hem zelf uitgeprobeerd, zelfs als hij drie dagen in de zon staat, ruik je nog niets." Volgens Jacobs is een goed bewaarbakje voor de gf-fractie van groot belang voor het slagen van de plannen. "Uit onderzoek blijkt dat meer dan de helft van het Venlose restafval uit keukenafval bestaat. In gewicht gemeten. Schillen en klokhuizen zijn zwaar en nat, dat zorgt al snel voor veel kilo's. Als iedereen zijn organische keukenafval dus echt in de groene container zou gooien, zou dat al een enorme winst opleveren."

Eigen taal

Vanaf begin 2017 moet heel Venlo dus aan het omgekeerd inzamelen geloven. De laagbouw moet het dan doen met een groene en een PMD-minicontainer plus de afvalmodules voor in huis. Ondergrondse brengcontainers voor het restafval maken het plaatje compleet.

Die brengcontainers krijgen bewust een kleine opening, zodat er geen 50-literzakken doorheen passen. "Ook dat soort maatregelen stimuleert mensen hun restafval te minimaliseren", aldus Jacobs. "Want als het gaat om restafval, moet je het de mensen juist niet al te gemakkelijk maken. Op het gevaar van bijplaatsing hebben we ook gerekend. We gaan werken met een groot aantal afvalcoaches, die bewoners aanspreken en sturen. We mikken op één coach per vijftien ondergrondse restcontainers, dus dat is echt veel. Die coaches gaan we werven uit de sociale werkvoorziening, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Bedoeling is dat ze allerlei moedertalen spreken, zoals Turks, Italiaans, Pools, Grieks. Want mensen die uit andere culturen komen, en die heeft Venlo best veel, begrijpen vaak niet wat de bedoeling is. Als dat in hun eigen taal kan worden uitgelegd, komt dat veel beter over en zullen ze sneller geneigd zijn om mee te doen."

Het beperkt houden van het aantal mini-containers is volgens Jacobs een bewuste keuze. "We willen geen Duitse toestanden. Mensen hebben daar vaak vier of vijf containers in hun tuin staan. Dat is te veel. Met de afvalmodules voor in de keuken, bereik je volgens ons meer."

Tekst: Hetty Dekkers